

Fakta grunnlag for Strategiplaner og revisjon av kommuneplanens arealdel

11/12-20

Litt om Lunner

Innbyggere i Lunner	9048
Andel kvinner	49,6 %
Fødselsoverskudd	2
Netto innflytting	-5
Enslige innbyggere over 80 år	228
Arbeidsledighet	1,3 %
Forventet levealder ved fødsel, kvinner (år)	82,9
Forventet levealder ved fødsel, menn (år)	79,3
Andel som bor i tettsteder	63,8 %

Innbyggertallet i Lunner har vært relativt stabilt de siste årene, selv om Statistisk Sentralbyrå sine prognoser forteller at det er rimelig å forvente befolkningsvekst i Lunner. Vurdering av fødselsoverskudd og netto innflytting tilsier at utflytting den viktigste driveren. Likevel står det ikke ledige boliger til salgs over tid.

Det er svært lav arbeidsledighet i Lunner. Lunner kommune er del av Oslo arbeidsmarkedetsregion, og innbyggerne i Lunner har tilgang på et stort arbeidsmarked.

Lunner kommune har en relativt ung befolkning. Blant eldre innbyggere, over 80 år er ca. 2/3 aleneboende. Lunner kommune har en økende andel innbyggere som bor i tettsteder. Lunner har høyere andel i tettsteder enn for eksempel Gran kommune, men vil i sammenligning med Viken være en av kommunene med lavere andel som bor i tettsteder

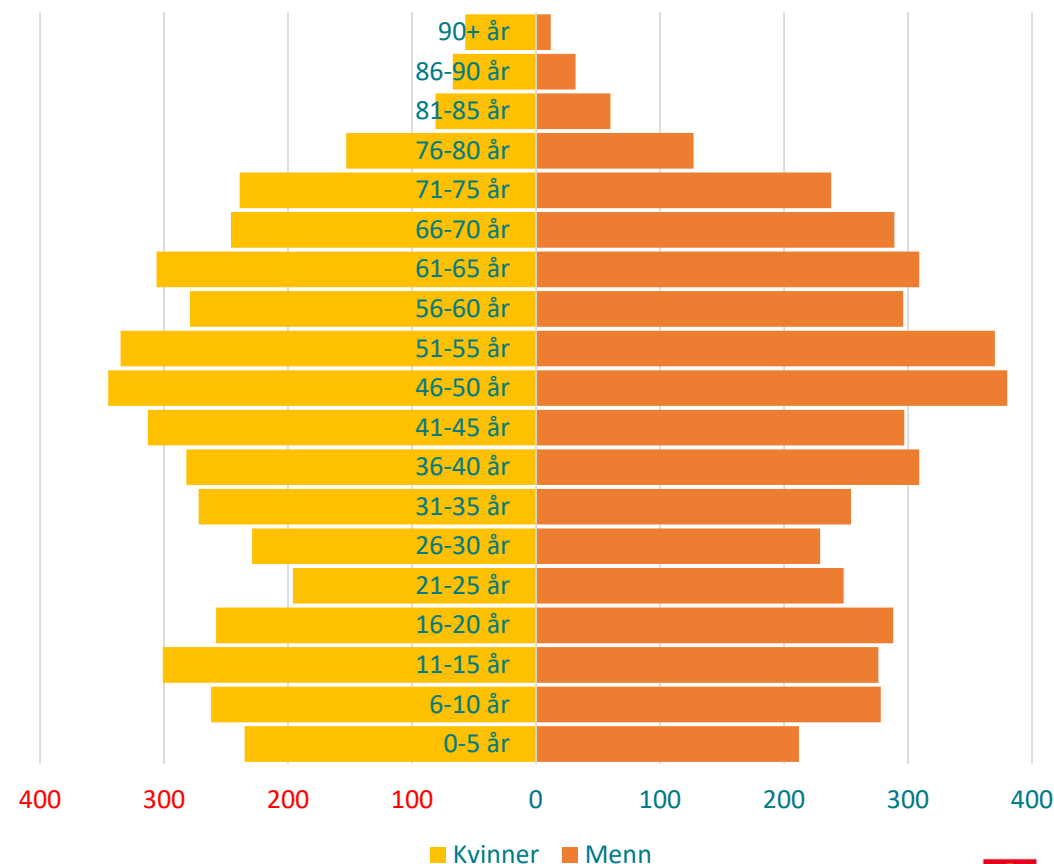

Befolkningspyramide

Befolkningspyramiden i Lunner viser en relativt vanlig profil for en distriktskommune. Vi ser at en utflytting av unge i tidlig 20-årene, og at disse i noen grad flytter tilbake til kommunen når de har avsluttet utdanning og har etablert seg i arbeidslivet.

Den samlede framstillingen av Lunner viste at kommunen har en liten overvekt av mannlige innbyggere. Befolkningspyramiden viser at dette i hovedsak er i alderstrinnene rundt 50 år. For alderstrinnene 75 og over er det en klar overvekt av kvinner.

Det at kommunen har flere barn i intervallene i skolealder, sammenlignet med barnehagealder kan være en indikasjon på innflytting av barnefamilier. Samtidig er fødselstallene fallende. Norge har de siste årene opplevd et stort fall i såkalt «samlet fruktbarhetstall», fra 1,98 i 2009 til 1,56 i 2018. Dette kan være med å forklare noe av nedgangen.

Befolkningsprognose

	2020	2030	2040	2050
0 år	69	83	89	84
1-5 år	480	443	490	472
6-12 år	762	663	709	740
13-15 år	355	322	298	326
16-19 år	458	403	363	390
20-44 år	2 602	2 566	2 488	2 418
45-66 år	2 859	2 814	2 750	2 779
67-79 år	1 122	1 354	1 525	1 535
80-89 år	272	560	760	875
90 år eller eldre	69	80	196	293
Sum	9 048	9 288	9 668	9 912

Statistisk sentralbyrå sine befolkningsprognoser er en viktig indikasjon på hva slags befolkningsutvikling det er rimelig å forvente i kommunen. Prognosen tar blant annet hensyn til forventet utvikling i fertilitet, aldring, flytting og innvandring. Prognosen tar ikke hensyn til hvilke planer kommunen har for boligutvikling. Likevel kan prognosen si noe om hvor sannsynlig det er at man lykkes med utviklingsprosjekter.

I sum ser vi at det er forventet at befolkningen i Lunner skal øke. En viktig virkning av aldring i Lunner kommune er at stadig større andel av boligmassen bindes opp av mindre husholdninger. Dette er en trend det er rimelig å forvente vil fortsette, og er trolig årsaken til at kommunen ikke har hatt positiv befolkningsutvikling til tross for at det har blitt bygget mange nye boenheter.

Befolkningsprognose - Endring

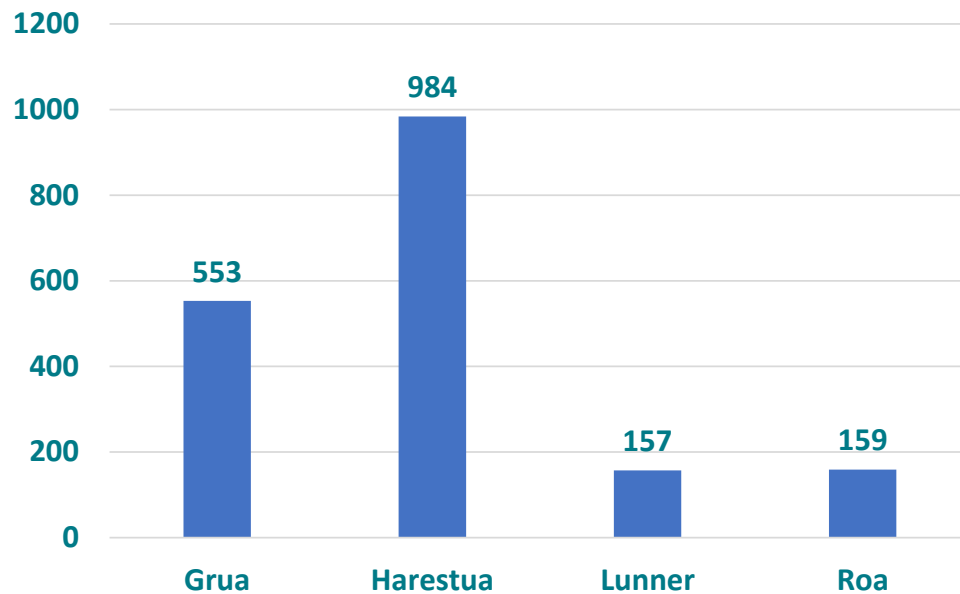
Dersom vi ser mer konkret på de forskjellige alderssegmentene vil veksten i all hovedsak komme i pensjonsalder. Forsørgerbyrden mellom generasjoner vil endre seg betydelig i Lunner i årene som kommer.

Dersom man ser på alderssegmentet over 67 år, vet vi at det er en økende andel aleneboende. Det er rimelig å legge til grunn at kommunen på grunn av aldring vil ligge rundt 600 boliger i minus fram til 2040, før vi starter på befolkningsvekst. Dette utgjør 30 boliger i året, for å gå i 0. Dersom man ikke lykkes med en utvidelse av boligmassen er det rimelig å legge til grunn en sterkere aldring. Dersom man legger til grunn en husholdningsstørrelse på 2,5 i nye boliger vil man trolig trenge ytterligere 12 boliger i året, for å få en vekst tilsvarende SSB sine befolkningsframskrivninger.

	2020	2030	2040	2050
0 år	69	14	6	-5
1-5 år	480	-37	47	-18
6-12 år	762	-99	46	31
13-15 år	355	-33	-24	28
16-19 år	458	-55	-40	27
20-44 år	2 602	-36	-78	-70
45-66 år	2 859	-45	-64	29
67-79 år	1 122	232	171	10
80-89 år	272	288	200	115
90 år eller eldre	69	11	116	97
Sum	9048	240	380	244

Planreserve

Planreserven er områder som er satt av til framtidig boligbygging i kommuneplanen eller reguleringsplaner. Denne er avgjørende for hvor mange boenheter som er planlagt og kan bygges i kommunen. Figuren viser planlagte boliger forskjellige steder i kommunen.

Dersom hele planreserven bygges ut vil det gi grunnlag for i størrelsesorden 4 000 innbyggere, om man ser bort fra virkningen av aldring. Dette innebærer at kommunen har større planreserve enn det SSB sine prognoser antyder at befolkningsveksten vil være.

Områderegulering for Roa ser ut til å endre planreserven for Roa, hvor det blir lagt til rette for et større antall boliger på Roa sør.

Erfaringen med overgangen til Viken har så langt vært at det er godt grunnlag for boligutvikling i Lunner, men at etterspørselen er størst på Harestua og Grua. Dette er i samsvar med planreserven.

Pendling

Lunner kommune har tradisjonelt vært en pendlerkommune. Det er relativt nytt at kommunen har en uttalt strategi om å legge til rette for flere lokale arbeidsplasser.

Det største arbeidsmarkedet er lokalt på Hadeland, både for innbyggere i Lunner, og andre Hadelendinger som pendler til Lunner. Uten for Hadeland er Oslo det definitivt største arbeidsmarkedet, tett fulgt av Viken. Dette gjør transportkorridorene Gjøvikbanen og RV4 svært viktige for innbyggerne i kommunen. Lunner kommune deltar i Stor-Oslo Nord samarbeidet for å fremme disse transportkorridorene. Lunner kommune er også tilknyttet Ring 4 samarbeidet, som fokuserer på E16, øst – vest aksene i kommunen.

Transport er en av de største kildene til klimautslipp i kommunen. En stor andel av dette er transport som reiser igjennom kommunen, men også lokaltrafikk er en viktig kilde til utslipp.

	Sysselsatte fra Lunner med arbeidssted	Sysselsatte i Lunner med bosted
Hadeland	2 116	1 814
Oslo	1 224	60
Viken	1 070	183
Innlandet	122	43
Resten av landet	66	10
Totalsum	4 598	2 110

Befolkningsprognose – Forventet prevalens demens

	2020	2030	2040	2050
60-64 år	10,0	11,0	9,9	10,1
65-69 år	14,5	14,0	16,8	15,8
70-74 år	20,8	24,1	27,5	25,3
75-79 år	24,1	35,4	35,6	43,8
80-84 år	20,9	47,1	58,3	69,4
85-89 år	23,9	42,3	66,8	73,1
90-94 år	22,4	26,3	65,5	92,2
95-99 år	6,9	7,8	17,2	30,6
100 år eller eldre	0,4	0,4	1,7	3,4
Sum	143,8	208,4	299,4	363,9

Aldring har flere virkninger på kommunen. Vi vet at demografikostnadene vil øke i årene som kommer, etterhvert som vi får stadig flere eldre innbyggere. En viktig indikator på dette er prevalens av demens. Med utgangspunkt i Folkehelseinstituttet sine opplysninger om forekomst av demens i ulike aldersgrupper er det mulig å estimere hvor mange demente vi vil ha i Lunner kommune i årene som kommer.

Lunner kommune har i dag 16 plasser på sykehjemmet, som er forbeholdt pasienter med demens. Det tar tid fra noen utvikler demens, til det blir diagnostisert og til man har behov for institusjonsplass. Likevel viser tallmaterialet at man kan forvente en dobling av behovet for demensrelatert behandling og sykehjemsplasser.

Frafall i videregående skole

	2010- 2012	2011- 2013	2012- 2014	2013- 2015	2014- 2016	2015- 2017	2016- 2018
Hele landet	25	24	24	23	22	21	20
Viken	25	24	24	22	21	20	19
Lunner	27	28	26	27	28	26	22

Med frafall i videregående opplæring i Norge menes andelen elever som slutter eller ikke klarer å fullføre videregående skole i løpet av 5 år. Lunner kommune har tradisjonelt ligget høyt i denne statistikken. Tall fra Utdanningsforbundet viser at Frafallet er klart størst innenfor yrkesfaglige utdanningsprogrammer. Nesten tre av ti elever som starter på videregående kurs innenfor yrkesfag slutter underveis i utdanningsløpet.

Det er også store forskjeller i frafall mellom ulike program i yrkesfagene. Jenter fullfører i større grad enn gutter, og majoritetsungdom klarer seg bedre enn minoritetsungdom. I grunnskolen i Lunner kommune gjør jenter det klart bedre enn gutter i de fleste fag.

Senter for økonomisk forskning har beregnet at samfunnet (Norge) vil spare mellom 5,4 og 8,8 milliarder kroner årlig hvis andelen som fullfører videregående opplæring økes fra 70 til 80 prosent.

Utdanningsnivå i kommunen

	Menn	Kvinner	Begge kjønn	Viken
Grunnskolenivå	31 %	28 %	30 %	26 %
Videregående skolenivå	44 %	38 %	41 %	37 %
Fagskolenivå	3 %	2 %	3 %	3 %
Universitets- og høgskolenivå, kort	15 %	25 %	20 %	24 %
Universitets- og høgskolenivå, lang	6 %	6 %	6 %	10 %

Blant studenter som begynner på høyere utdanning fullfører i følge SSB en høyere andel av studentene hvor minst én av foreldrene har høyere utdanning. Lunner kommune skiller seg ut fra Viken fylke ved at vesentlig færre innbyggere har høyere utdanning, og at større andel av befolkningen har grunnskole eller videregående som høyeste utdanningsnivå. Menn i Lunner skiller seg vesentlig ut med lavere utdanning enn gjennomsnittet i Viken.

I følge Folkehelseinstituttet vokser barn som har foreldre med kort utdanning opp med livsbetingelser som øker barnas risiko for skoleproblemer og ADHD-symptomer. I familier hvor ingen av foreldrene har utdanning ut over grunnskole har om lag 30 prosent av barn problemer med lesing eller regning i barneskolen, mot knapt 10 prosent av barn der begge foreldre hadde høyskole- eller universitetsutdanning.

Overvekt og fedme

Andel med overvekt og fedme, selvrapportert ved sesjon

År	2012-2015	2013-2016	2014-2017	2015-2018*	2016-2019
Viken	20	21	21	21	21
Lunner	27	28	26	23	24

Andel kvinner med overvekt/fedme ved første svangerskapskontroll

År	2012-2014	2013-2015	2014-2016	2015-2017	2016-2018
Viken	35	35	34	35	36
Lunner	40	41	38	41	45

Overvekt og fedme er en av de største helseutfordringene i verden og gir økt risiko for en rekke sykdommer. Lunner kommune skiller seg ut med høyere forekomst av overvekt og fedme i befolkningen. Det er to systematiske kilder til data om overvekt og fedme i befolkningen. Henholdsvis sesjon og svangerskapskontroll.

Fedme kan ha mange årsaker, men er ofte en større utfordring i distriktskommuner hvor man i stor grad er avhengig av bil. Spredt boligbebyggelse fører til lavere aktivitetsnivå, og begrenser barns bevegelsesfrihet. Det er derfor viktig at det planlegges med gangavstader og god tilgjengelighet i nye boområder.

